

מה שראינו עכשיו

- ברכות השחר יושבות בדיוק על קו התפר בין הבית החוצה, ומחברות לפעולות יומיומיות פשוטות, תודעה של הודאה, שליחות וחיבור לה'...
- ברכת מתיר אסורים פותחת אותנו אל יכולת התנועה, עצם זה שהאדם תמיד רוצה חופש ולהתקדם. ולבקש לרתום את התשוקה הזאת לקודש. יחד עם זאת גם להתיר את ההרגלים הרעים. ולהרפות את השליטה, ולהעשות עבד ד'.
- ברכת זוקף כפופים מחדדת אותנו על השלמות האמתית: חיבור כל החלקים יחד, גוף, נפש ונשמה. תוך תיעדוף נכון, וסדר של מח-לב-כבד: מלך! רק מתוך זקיפות הקומה אפשר להביט למלוא האופק, ולבטא את הנשמה במלואה.
- ברכת מלביש ערומים מזכירה לנו שצריך כל יום להתלבש מחדש, להסתיר את מתאר הגוף ולזכור שהוא ביטוי לנשמה. ובכלל: לבוא בגישה נכונה ליום החדש. אפשר בקלות לראות איך לבוש גורם לנו להתנהג בצורה מסוימת.
- ברכת הנותן ליעף כח מחבר אותנו למה שמעל הגוף שלנו, שמתעייף כל הזמן, כח נשמתי שנותן לנו מוטיבציה וחיבור תמידיים.

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם

רוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַפְּמִיִּם

כי נחית לארעא לימא ברוך רוקע הארץ על המים - גמ' ברכות

וכשירד ממטתו ויגיע ברגליו על הארץ

היה לו לומר רוקע הארץ על המים, פירוש לתת שבח לשם יתברך שרקע הארץ על המים היפך טבעו כדי שיוכלו הבריות ללכת עליה, שהרי לפי טבען וסדר היסודות היה ראוי שהמים מקיפין את הארץ ואם היה כן לא היה מקום לבריות לדור שם, וה' ברחמיו על ברואיו שינה הטבע והרקיע הארץ על המים לתת מקום לדור עליה ברואיו, ועל זה נאמר [תהלים קלו, ו] לרוקע הארץ על המים כי לעולם חסדו, לכך מברכין עליו ג"כ על החסד הזה

לְרַקַּע הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ

זָכַר מְבַרֵּאת הָאָרֶץ, מֵה שֶׁהוּא חֲסֵד מוֹחֵלֵט מֵאֲתוֹ, שֶׁבִּיטַל טִבַּע הַמַּיִם, שֶׁהִיָּה טִבַּעַם לְהִיּוֹתָם עַל הָאָרֶץ, כִּמוֹ שֶׁהָיוּ מִתְחִילָה, וְכִמוֹ שֶׁהֵם בַּחֲצֵי הַכְּדוּר, וְהוּא בַּחֲסָדוֹ הֶקְנָה אוֹתָם אֶל מְקוֹם אֶחָד, וְנִרְאִית הַיְבֻשָּׁה, לְהִיּוֹת הַחַיִּים וְהַצְּמַחִים עֲלֶיהָ... וּפִירוּשׁ לְרַקַּע, אָמַר, שֶׁנִּתֵּן שֶׁטַח הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם. וְאֶעֱפ"י שֶׁהַמַּיִם גְּבוּהִים עַל הָאָרֶץ, נִתֵּן הוּא שִׁיעוֹר שֶׁתִּהְיֶה הָאָרֶץ כְּאִילוֹ הִיא גְבוּהָה עַל הַמַּיִם, שֶׁלֹּא יַעֲבְרוּ עַל הָאָרֶץ.

ההתפשטות של המים בתכונתם הנזילית,

היא פועלת על הצד של ההרחבה, שאנו צריכים לו במפעלינו החמריים והרוחניים. ולעצמת זה הצד המצמצם והמגבש של הארץ, ביבשותה ויצוקתה בתור מוצק, הוא פועל על הצד הרכוזי שבחינו. שניהם הם צריכים יחד לסמן את שלמותם של מפעלי החיים בכל צדדיהם. הארץ המרקעת על המים פועלת את שני ההפכים הללו, **ששניהם הם מיסדים את בנין החיים**: נטיית הנזילה וההתפשטות מצד המים, שהיא כיסוד להארץ, המרקעת עליה, ופועלת בה, ונטיית הרכוז והגבישות מצד הארץ, היבשה והמוצקה. עם זה בולט כאן אור החסד, והכונה העליונה להעמיד את היצורים חיי היבשה, והנעלה שבהם הוא האדם, על מכוננו, בהכנת הבסיס של עמדתו, מעל אותו החמר הגדול, המשתרע במרחב כל-כף, והמקדם בסדר היצירה, הוא המים, שאין בהם מצד תכונתם אפשרות לקיומו. הבליטה הזאת היא נראית, בהתגלותה של היבשה, ותכונת רקועה, "שגלה ארץ בחכמתו והכין תבל לעדתו".

הוֹי כָּל צְמִיא לְכוּ לַמַּיִם

מה מים מסוף העולם ועד סופו דכתיב לרוקע הארץ על המים כך תורה מסוף העולם ועד סופו - מדרש

יסוד המים הוא ממשׁיך את האדם לעבודת הבורא יתברך שמו ונמצא זה חסד אל על האדם שמשבר כח תאוותו ומגביר יסוד המים על העפר וזהו לרוקע הארץ על המים, פירוש רוקע הוא לשון חיזוק כפירוש רש"י (בראשית א, ו) על יהי רקיע בתוך המים והיינו לרוקע הארץ על המים, פירוש שברא הקדוש ברוך הוא יסוד העפר שהוא חזק יותר מיסוד המים שהוא ממשׁיך את האדם לתאוות כנ"ל. כי לעולם חסדו, למען ישבר האדם את כח תאוותו אף שקשה עליו מאד ועל ידי זה חסדים גדולים באים לעולם

וִירְקֵעוּ אֶת פִּיחֵי הַזָּהָב

וִירְקֵעוּ. כְּמוֹ לְרַקֵּעַ הָאָרֶץ (תְּהִילִים קל"ו), כְּתִרְגוּמוֹ וְרִדִּידוֹ, טִסִּין הָיוּ מְרַדְּדִין מִן הַזָּהָב, אֲשֶׁטֶנ"דֶרָא בְּלֵעַז, טִסִּין דְּקוֹת. כְּאֵן הוּא מְלַמְּדֵךְ הֵיאֵךְ הָיוּ טוֹוִין אֶת הַזָּהָב עִם הַחוּטִין...

רש"י

לֹא הוֹסִיף בְּכֹל מְלֹאכֶת הַקֹּדֶשׁ לְפָרֵשׁ דֶּרֶךְ הָאוֹמְנוֹת אֵיךְ נַעֲשֶׂה, זוֹלָתִי בְּכֹאן... וַיִּתְּכֵן שִׁסְפֵר בְּכֹאן הַמַּחֲשֶׁבֶה שֶׁחֲדָשׁוּ בַחוּטֵי הַזָּהָב, כִּי הִיָּה תִמָּה בְּעִינֵיהֶם לִהְיוֹת זֶהָב טוֹוִי וְשִׁזוֹר כֹּאֲשֶׁר יַעֲשׂוּ בְּצִמּוֹר וּפְשִׁתִּים, כִּי לֹא נִשְׁמַע עַד הַיּוֹם הַהוּא לַעֲשׂוֹת כֵּן

רמב"ן

ואנו מברכין על רקיעת הארץ

מפני שהיא מצרכי בני אדם שהבורא יתברך נתן כח שטח הארץ על המים ואף על פי שהמים גבוהים מן הארץ הקוה אותם אל מקום אחד ונראית היבשה לחיות החיים והצמחים עליה שאם לא כן לא היה להם מקום להתגדל בו.

אבודרהם

כי מנח כרעיה אארעא מברך רוקע הארץ על המים, לפי שהב"ה רוקע הארץ על המים לצורך האדם כדי להלך עליה וכדי שיצמחו בה עשבים ופירות למחיית האדם

מנורת המאור

כל מה שנצרך לאדם מוכן לנגד עיניו

כי גדלו וטובו מלא עולם רק העינים הגשמיים מסתירים שלא יוכלו לראות, המים תחת רגלי ישראל וכו' לרוקע הארץ, שהיו צריכים לסלק מהם הרגילות והארציות שהם הסתירו להם.

מה תועיל בזה בשליחות בגדים אחרים הלא מדעת קרע אותם מחמת סיגוף וצער וגם אלו האחרים יקרעם.

אך הנה מרדכי ואסתר היו מחולקים בדעות שונות. כי מרדכי עלה בדעתו להצמיח ישועה לבני ישראל ע"י סיגופים ותענית מחמת צער גלות השכינה ומהראוי שכאו"א ילבש שק ואפר. אך אסתר רוח אחרת היתה עמה כמ"ש עבדו את ד' בשמחה ובזה יתעורר הרחמים כי השכינה אינה שורה מתוך העצבות כמ"ש עוז וחדוה במקומו. ולזה כתי' ותלבש אסתר מלכות ותעמוד בחצר מלכו של עולם כי ע"י השמחה מגיע למעלה העליונה. שהשמחה במעונו בבתי גוואי. וזה היתה כוונתה מאז כששלחה הבגדים להביאו לידי שמחה. לכן בעת צמיחת הישועה הביאו לבוש מלכות והרכיבהו ברחוב העיר עפ"י פקודת המלך להביאו לשמחה אזי התחכמה אסתר יותר כדאי' במד"ר ששלחה אסתר והביאה ז' אלף נושאי כלי זמר והלכו לפניו בכל העיר וקראו ככה יעשה לאיש...

מה שראינו היום

- רוקע הארץ על המים היא קודם כל היציבות. השגרה. תמידין כסדרן.
- לא סתם מודים על דבר שכבר נעשה במעשה בראשית, היו והוא מחדש בטובו בכל יום מעשה בראשית.
- הקרקע מורכבת על גבי המים, כדי שנזכור תמיד שיש מעבר לגלוי ולחומרי את האינסוף, החסד כמו גם התורה.
- למעלה מזה, יש את הרצון לדעת לשזור את השמים והארץ, את החומריות והרוחניות.
- ה' נותן לנו מקום בעולם. מקום ללכת בו. מקום שהוא שלנו. שלא יהיה נהמא דכיסופא. אנחנו בתוך העולם הזה, מוצאים את הדרך לגלות את השם. וזה בדיוק העניין של התאוות והחומריות. אנשי קודש תהיון לי.
- אנו מבקשים לחבר את הגשמיות לרוחניות, ולרומם אותה, שהגוף יבטא את הנשמה. ושנזכור שהשגחת השם ממלאת את העולם, ושנאנחנו רק צריכים לפקוח את העיניים.

חוקי העולם

לפי שהב"ה רוקע הארץ על המים לצורך האדם כדי להלך עליה וכדי שיצמחו בה
עשבים ופירות למחיית האדם

מנורת המאור

כל מה שנצרך לאדם מוכן לנגד עיניו

אמרי אמת